

Protocol medicijnverstrekking & medisch handelen

november 2010

Inhoud

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen	3
Het kind wordt ziek op school.....	3
Het verstrekken van medicijnen op verzoek.....	3
Medische handelingen op verzoek	4

Bijlagen:

- 1.Toestemmingsformulier voor: 'het kind wordt ziek op school'
- 2.Toestemmingsformulier voor: 'het verstrekken van medicijnen op verzoek'
- 3.Toestemmingsformulier voor: 'uitvoeren van medische handelingen'
4. Bekwaamheidsverklaring
5. Richtlijnen: 'hoe te handelen bij een calamiteit'

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Leraren op scholen worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijntjes die veelal met eenvoudige middelen te verhelpen zijn. Ook krijgt de directie steeds vaker het verzoek medicijnen toe te dienen aan kinderen onder schooltijd. Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leerkrachten gevraagd, zoals het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie.

De directie aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Leerkrachten en/of andere medewerkers van de school begeven zich op een terrein waarvoor ze niet bevoegd en/of bekwaam zijn. Met het oog op de gezondheid van de leerlingen maar ook vanuit de verantwoordelijkheid van het Bestuur Het Sticht te Zeist / schoolleiding / leerkrachten / ouders is het van groot belang om met deze situaties zeer zorgvuldig om te gaan en daar vooraf afspraken over te maken die helder zijn voor alle betrokkenen.

In dit protocol wordt op basis van wettelijke afspraken besproken hoe te handelen in het geval van medicijnverstrekking en/of medisch handelen. We gaan daarbij uit van de drie op school meest voorkomende situaties:

- het kind wordt ziek op school;
- het verstrekken van medicijnen op verzoek;
- medische handelingen op verzoek.

Het kind wordt ziek op school

Uitgangspunt is dat een kind dat ziek is naar huis moet. Een medewerker van de school neemt contact op met de ouders/verzorgers of andere door hen aangewezen personen. Als contact gemaakt kan worden, wordt afgesproken wat er dient te gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet er iets anders gebeuren). Als er niemand thuis is, wordt het kind op school opgevangen. Het is belangrijk dat de school beschikt over actuele telefoonnummers van ouders/verzorgers en een nummer dat gebeld kan worden in het geval dat de ouders/verzorgers niet bereikt kunnen worden.

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens lesuren. Te denken valt bijvoorbeeld aan puffjes voor astma of antibiotica. Ouders kunnen aan schoolleiding en leerkracht vragen deze

middelen te verstrekken. Schriftelijke toestemming van de ouders is hierbij noodzakelijk. Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Dit moet schriftelijk worden vastgelegd in de verklaring: Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek.

In algemene zin gelden de volgende afspraken voor de ouders.

- Onder medicijnen wordt verstaan: alle geneesmiddelen die door een arts zijn voorgeschreven en waarbij een bepaalde dosering is aangegeven.
- Onder zelfzorgmiddelen wordt verstaan: alle middelen die zonder recept van een arts bij een apotheek of drogist gekocht kunnen worden.
- Als uw kind medicijnen en/of zelfzorgmiddelen gebruikt die tijdens de schooltijden moeten worden ingenomen dan moet de ouder per medicijn of zelfzorgmiddel een 'Verklaring medicijnverstrekking' invullen en inleveren op school.
- Ieder schooljaar moet het invullen van de 'Verklaring medicijnverstrekking' opnieuw gebeuren.
- Bij veranderingen t.a.v. het medicijngebruik van uw zoon/dochter wordt u verzocht om dit onmiddellijk door te geven aan school door een nieuwe 'Verklaring medicijnverstrekking' in te vullen en op school in te leveren.
- De 'Verklaring medicijnverstrekking' is op school verkrijgbaar.
- Als er medicijnen of zelfzorgmiddelen door uw zoon/dochter moeten worden ingenomen voor schooltijd willen wij dat ook graag weten. Sommige medicijnen of zelfzorgmiddelen hebben namelijk invloed op het gedrag van het kind.

Niet voor alle ziektegevallen hoeft een kind naar huis. Het komt regelmatig voor dat een leerling tijdens schooltijd last krijgt van hoofd- of buikpijn of bijvoorbeeld wordt gestoken door een insect. Een aspirientje kan dan uitkomst/verlichting brengen. En hoewel het hier gaat om een eenvoudige en bij praktisch iedereen bekende pijnstillers die eenvoudig toe te dienen is, mag dit officieel zonder toestemming van de ouders/verzorgers niet worden toegediend. Hier moet dus een afspraak over worden gemaakt met ouders. Dat kan door een formulier te laten ondertekenen waarin de ouders/verzorgers toestemming geven. Dit is het toestemmingsformulier: het kind wordt ziek op school. Dit formulier is op school aanwezig.

Medische handelingen op verzoek

Het is belangrijk dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Daarbij gebeurt het soms dat ouders/verzorgers de

leerkracht vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen.

In z'n algemeenheid worden deze handelingen op school verricht door de thuiszorg of door de ouders/verzorgers zelf. Wanneer er sprake is van een situatie die al langer bestaat of van een situatie die vraagt om onmiddellijk handelen, kan een beroep op de school / de leerkracht worden gedaan. Het is, ook voor ouders/verzorgers, belangrijk te weten dat bepaalde handelingen alleen door artsen mogen worden verricht. We hebben het dan over voorbehouden handelingen.

Voorbehouden handelingen zijn geneeskundige handelingen die onverantwoorde risico's met zich meebrengen voor het leven of de gezondheid van de patiënt als ze door niet - deskundigen, dus onbevoegden, worden uitgevoerd. Deze handelingen (o.a. heekundige behandelingen, puncties, injecties en defibrillatie) worden uitgevoerd door beroepsbeoefenaars die in de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) bevoegd zijn verklaard.

In principe mag iedereen alle geneeskundige handelingen uitvoeren. Dit is de grondgedachte van de Wet BIG. Alleen voor het uitvoeren van voorbehouden handelingen geldt de bevoegdheidsregeling uit de Wet BIG. Als de handeling in de wet niet als voorbehouden is omschreven, wil dit echter niet zeggen dat de desbetreffende handeling zonder risico is en geen deskundige en zorgvuldige uitvoering nodig heeft. Beroepsbeoefenaren moeten steeds de nodige zorgvuldigheidseisen in acht nemen bij het uitvoeren van risicovolle handelingen. De belangrijkste voorwaarde waaraan altijd voldaan moet worden, is de bekwaamheid van de uitvoerder. **Onbekwaam maakt volgens de Wet BIG onbevoegd en dus strafbaar.** Een onbevoegde die een voorbehouden handeling verricht is strafbaar. Alle anderen die niet zelfstandig bevoegd zijn of niet door een opdracht bevoegd zijn geworden, is het verboden om voorbehouden handelingen uit te voeren, tenzij er sprake is van een noodsituatie. Deze uitspraak uit de Wet BIG is bepalend voor het handelen van medewerkers die in dienst zijn van Het Sticht.

Als zich een incident voordoet waarbij medisch handelen noodzakelijk is, moet eerst worden geprobeerd om handelingsbekwame personen te benaderen. Dat kan dus door het bellen van 112, maar ook door het bellen van de (verantwoordelijke) ouders/verzorgers.

Bijlagen:

- 1.Toestemmingsformulier voor: 'het kind wordt ziek op school'
- 2.Toestemmingsformulier voor: 'het verstrekken van medicijnen op verzoek'
- 3.Toestemmingsformulier voor: 'uitvoeren van medische handelingen'
4. Bekwaamheidsverklaring
5. Richtlijnen: 'hoe te handelen bij een calamiteit'

Toestemmingsformulier voor: 'het kind wordt ziek op school'

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de leraar een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een 'eenvoudige' pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden. Als u met bovenstaande akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Telefoonnummers:	
Postcode en plaats:	

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:	NAAM
MEDICIJNEN	
ONTSMETTINGSMIDDELEN	
SMEERSELTJES	
PLEISTERS	
OVERIG	

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:	
--	--

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van de school? Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende

Naam ouder/verzorgers:

Plaats:

Handtekening:

Datum:

Toestemmingsformulier voor:

'het verstrekken van medicijnen op verzoek'

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Telefoonnummers:	
Postcode en plaats:	

De medicijnen zijn nodig voor de ziekte	
Naam van het medicijn	
Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden: uur uur uur uur
Dosering van het medicijn	
Periode van toestemming	
Wijze van toediening:	
Wijze van bewaren:	

Controle op vervaldatum door: (naam)	functie:
--------------------------------------	----------

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):	
---	--

Naam huisarts	
Telefoonnummer huisarts	

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam:

Functie:

Ouder/verzorger:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Toestemmingsformulier voor: 'uitvoeren van medische handelingen'

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op school bij:

(naam leerling):

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Postcode en plaats:	

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is	
De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie	
Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd	
De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden: uur uur uur uur
Eventuele extra opmerkingen:	
Bekwaamheidsverklaring aanwezig ja/nee	

Naam huisarts of medisch contact persoon	
Telefoonnummer huisarts of medisch contact persoon	

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam:

Functie:

Ouder/verzorger:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

INSTRUCTIE MEDISCH HANDELEN

Instructie van de 'medische handeling' + controle op de juiste uitvoering is gegeven op:
(datum)

DOOR:

naam:

functie:

van: (instelling)

AAN:

naam:

functie:

van: (naam school en plaats)

Ouder/verzorger:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling:

verklaart dat,
(naam werknemer):
functie:

werkzaam aan/bij:
na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:
(naam leerling):
geboortedatum:

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Ondergetekende:

Naam:

Functie:

Werkzaam aan/bij:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Richtlijnen: 'Hoe te handelen bij een calamiteit'

Indien zich calamiteiten voordoen ten gevolge van het toedienen van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling bij een kind

Richtlijnen, hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van het toedienen van medicijnen aan een kind of het uitvoeren van een medische handeling:

- Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen
- Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen)
- Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112
- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt)
- Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - Naam van het kind
 - Geboortedatum
 - Adres
 - Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon
 - Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn
- Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
 - Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.
 - Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.
 - In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis het kind is gegaan.